

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА АВІАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

з дисципліни «Основи суїцидології»
за спеціальністю 053 «Психологія»

Укладач:
доцент кафедри авіаційної
психології Т.В. Вашека

Методичні рекомендації розглянуті та
схвалені на засіданні кафедри авіаційної психології

Протокол № ____ від
«__» _____ 2018 р.

Завідувач кафедри
Л.В.Помиткіна

**Зразок методичних рекомендацій
до проведення практичних занять**

**Практичне заняття №6
Особливості суїцидальної поведінки різних груп населення**

План

1. Особливості суїцидальної поведінки дітей та підлітків.
2. Особливості суїцидальної поведінки людей похилого віку.
3. Особливості суїцидальної поведінки у професійних групах (військові, лікарі).

У ході підготовки до **першого** питання необхідно звернути увагу на особливості виникнення та формування уявлень про смерть у дитячому та підлітковому віці. Ключовим для розуміння особливостей підліткового самогубства також є питання підліткової кризи. Варто охарактеризувати основні групи мотивів скоєння самогубства (втрата коханої людини, особистісно-сімейні проблеми, проблеми зі здоров'ям, конфлікти в учбовому чи професійному оточенні). Важливим аспектом проблеми підліткового самогубства є питання травматизації внаслідок пережитого насилля. Необхідно також охарактеризувати профілактичну психологічну роботу а також основні етапи психотерапевтичної роботи при загрозі суїциду.

На початку розгляду **другого** питання слід охарактеризувати кризу похилого віку. Далі слід розглянути фактори ризику суїцидальної поведінки (генетичні фактори, психосоціальні фактори, особистісні фактори). Однією з розповсюджених причин суїциду у похилому віці є психічні порушення (деменції, психічні розлади, депресії, зловживання психоактивними речовинами). Необхідно також висвітлити різноманітні прояви суїцидальної поведінки людей похилого віку (суїцидальні думки, суїцидальні спроби, суїциди).

При підготовці до **третього** питання варто розпочати з загального аналізу специфічних професійних груп, які перебувають у зоні високого суїцидального ризику (військові, лікарі і т.д). Одна з основних особливостей суїцидальної поведінки військовослужбовців полягає в постійно діючій стресогенній ситуації. Зважаючи на актуальність проблеми особливої уваги психологів потребують симптоми поведінки, що свідчать про потенційну готовність до скоєння самогубства.

Література

1. Старшенбаум Г.В. Суицидология и кризисная психотерапия М.: Изд-во «Когито-Центр», 2005. – 460 с.
2. Громыко О.В., Семенова Д.С. Проблема суицида и суицидального поведения в армейской среде // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2016. №31. – С. 104-112.